

La ràdio amiga

Text > GERARD BAGUÉ, director

Quantes vegades hem sentit adjectivar la ràdio com a amiga. *La ràdio amiga* ha servit per batejar emissores, espais radiofònics i programes. Entre moltes altres funcions, la ràdio fa companyia, mitiga la soledat, es converteix per a molta gent en una presència invisible però enormement propera. Com tants altres mitjans que semblaven tocats de mort per la irrupció de noves tecnologies, la ràdio ha sobreviscut als seus il·lusos enterradors. Ni la tele, ni per descomptat el vídeo, van matar l'estrella de la ràdio, perquè el mitjà radiofònic és humà, emotiu i directe. El so entra subtilment per l'oïda, a vegades d'improvís i sense que ho puguem evitar, i quan el receptor l'acull amb interès, una veu ens pot tocar el cor. A través de les vibracions del líquid amniòtic hem sentit les primeres veus abans de néixer, la nostra primera relació amb el món exterior. És el nostre primer mitjà i possiblement també serà una veu (o una carícia) el darrer que sentim abans de desaparèixer d'aquest món amb els ulls clucs. Recordo una curiosa enquesta en què es demanava a persones que havien perdut éssers estimats que escollissin entre la possibilitat de tornar a veure una imatge muda de la persona morta davant dels seus ulls o de sentir de nou la seva veu. La majoria triaven la segona opció.

Tenim la vista cada cop més cansada, més esgotada d'estímul visual, de pirotècnia ocular que es cruspeix la intel·ligència i la reflexió en benefici de l'emoció fàcil i grandiloqüent. La tecnologia immersiva que ara s'utilitza per espectacularitzar l'obra dels grans pintors clàssics és el paradigma de l'ull devorador. Com a reacció, hi ha un retorn al mitjà radiofònic, al so que et permet tancar els ulls i estimular la imaginació. Associem a la desconexió i a l'aïllament l'allau de persones connectades als cascos que ara proliferen pels carrers i els transports públics, però no se'ns acudeix pensar que molta d'aquesta gent no està sintonitzant una música eixordadora i alienant sinó una veu amiga que li entra per les orelles. La popularització del pòdcast o dels audiollibres és també en el fons un retorn renovat de la ràdio. La ràdio ens torna la calma, el repòs introspectiu, la visió interior. Després de la pandèmia i el confinament hem après a valorar més els moments de qualitat, les relacions interpersonals i, sobretot, les amistats. I crec que això és indissociable de la permanència i revalorització de la ràdio a les nostres vides. La ràdio amiga.

Joan Colomo (membre del club dels genis modestos) és autor d'una de les cançons més boniques sobre l'amistat. Res millor que descobrir-la a la ràdio. Diu així: «Hi ha gent amb la que connectes molt / Hi ha gent que sempre t'ajuda a no estar sol / Hi ha persones que et faran tirar endavant / Hi ha amics que sempre t'acompanyaran / N'hi ha alguns que els veig de tant en tant / D'altres que ja no els veig quasi mai / Però a tots els porto molt dins del meu cor / De vegades no me n'adono que tinc molta sort / Amics, no us amoïneu / Tot anirà bé, esteu on esteu / El que hem viscut no ens ho trauran / I el que hem de viure és a les nostres mans.»

>> Fotomuntatge d'Enric Casademont i Pilar Montero amb el personatge Pau Pi, Paulinet (1950). (Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. ROTA.)